

INFORMATOR WYDZIAŁOWY

Wydział Matematyki i Informatyki UAM, ul. Matejki 48/49, 60-769 Poznań

czerwiec 2001

W dniu 18.05.2001 odbył się Uroczysty Wykład im. Wojtka Pulikowskiego. W tym roku wygłosił go dr Krzysztof Oleszkiewicz z Uniwersytetu Warszawskiego, a jego tytuł brzmiał: „O momentach sum niezależnych zmiennych losowych”.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 25.05.2001 odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgra Grzegorza Nowaka, słuchacza Studium Doktoranckiego przy naszym Wydziale. Tytuł rozprawy brzmiał: „Aproksymacyjne własności pewnych operatorów typu Kantorowicza i Durrmeyera”. Promotorem rozprawy była prof. dr hab. Paulina Pych-Taberska, a jej recenzentami prof. dr hab. Mieczysław Mastyło (UAM) i dr hab. Grzegorz Lewicki (Uniwersytet Jagielloński). Komisja postanowiła wystąpić do Rady Wydziału z wnioskiem o nadanie mgrowi Grzegorzowi Nowakowi stopnia naukowego doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 25.05.2001 odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgra Bogdana Roszaka z Instytutu Matematyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Tytuł rozprawy brzmiał: „Punkty typu Lebesgue’a w pewnych zagadnieniach aproksymacyjnych”. Promotorem rozprawy był dr hab. Włodzimierz Łenski (profesor WSP w Zielonej Górze), a jej recenzentami prof. dr hab. Paulina Pych-Taberska (UAM) oraz dr hab. Grzegorz Lewicki (Uniwersytet Jagielloński). Komisja postanowiła wystąpić do Rady Wydziału z wnioskiem o nadanie mgrowi Bogdanowi Roszakowi stopnia naukowego doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki.

★ ★ ★ ★ ★

W dniu 28.05.2001 odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgra Bogdana Szala z Instytutu Matematyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Tytuł rozprawy brzmiał: „Aproksymacja w mocnym sensie według norm przestrzeni Höldera”. Promotorem rozprawy był dr hab. Włodzimierz Łenski (profesor WSP w Zielonej Górze), a jej recenzentami prof. dr hab. Paulina Pych-Taberska (UAM) oraz prof. dr hab. Włodzimierz Odyniec (Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Zielonej Górze). Komisja postanowiła wystąpić do Rady Wydziału z wnioskiem o nadanie mgrowi Bogdanowi Szalowi stopnia naukowego doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 8.06.2001 przyjęła uchwałę nadającą nowemu budynkowi Wydziału na Morasku nazwę: Collegium Mathematicum im. Władysława Orlicza.

★ ★ ★ ★ ★

Rada Wydziału na tym samym posiedzeniu poparła wniosek o tytuł naukowy dla prof. dra hab. Ireneusza Kubiacyka z Zakładu Równań Różniczkowych naszego Wydziału.

* * * * *

Rada Wydziału poparła też wniosek o tytuł naukowy dla dra hab. Romana Zmysłonego, profesora w Instytucie Matematyki Politechniki Zielonogórskiej.

* * * * *

Rada Wydziału wszczęła w dniu 8.06.2001 postępowanie o nadanie tytułu naukowego prof. drowi hab. Zbigniewowi Palce. Powołano następujących recenzentów: prof. dr hab. Andrzej Ruciński (UAM), prof. dr hab. Zdzisław Skupień (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie) oraz prof. dr hab. Kazimierz Urbanik (Uniwersytet Wrocławski). Rada postanowiła też wyłączyć prof. dra hab. Andrzeja Rucińskiego z dalszych prac komisji w tym postępowaniu w związku z powołaniem go na recenzenta.

* * * * *

Na posiedzeniu w dniu 8.06.2001 Rada Wydziału wszczęła przewód doktorski mgr Małgorzacie Wieczorek z Instytutu Matematyki Uniwersytetu Szczecińskiego, zatwierdziła temat rozprawy, który brzmi: „Arytmetyka na pewnych rodzinach krzywych eliptycznych”, oraz powołała na promotora dra hab. Andrzeja Dąbrowskiego, profesora Uniwersytetu Szczecińskiego. Rada wyznaczyła następujący zakres egzaminów doktorskich: dyscyplina podstawowa — teoria liczb, dyscyplina dodatkowa — filozofia matematyki, język obcy — niemiecki.

* * * * *

Na posiedzeniu w dniu 8.06.2001 Rada wszczęła przewód doktorski mgrowi Przemysławowi Kamińskiemu, słuchaczowi Studium Doktoranckiego przy naszym Wydziale, zatwierdziła temat rozprawy, który brzmi: „Związki między nietrywialnymi zerami funkcji typu dzeta i przestrzeniami $L^p(0, 1)$ ”, a na promotora powołała prof. dra hab. Jerzego Kaczorowskiego. Rada wyznaczyła następujący zakres egzaminów doktorskich: dyscyplina podstawowa — teoria liczb, dyscyplina dodatkowa — filozofia matematyki, język obcy — angielski.

* * * * *

Na posiedzeniu w dniu 8.06.2001 Rada Wydziału nadała stopień naukowy doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki mgrowi Grzegorzowi Nowakowi, słuchaczowi Studium Doktoranckiego przy naszym Wydziale.

* * * * *

Na tym samym posiedzeniu Rada Wydziału nadała stopień naukowy doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki mgrowi Bogdanowi Szalowi z Instytutu Matematyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze. Rada uznała też, zgodnie z sugestią komisji do przeprowadzenia przewodu doktorskiego, rozprawę doktorską mgra B. Szala za wyróżniającą się.

* * * * *

Na posiedzeniu w dniu 8.06.2001 Rada Wydziału nadała stopień naukowy doktora nauk matematycznych w zakresie matematyki mgrowi Bogdanowi Roszakowi z Instytutu Matematyki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze.

* * * * *

Rada Wydziału na posiedzeniu w dniu 8.06.2001 zatwierdziła budżet Wydziału na rok 2001. Przewiduje on po stronie przychodów kwotę 3.905.327 złotych, w tym Fundacja Niemiecka: 50.000 złotych, dotacja KBN na działalność statutową: 990.000 złotych, środki z roku 2000: 50.283 złotych, dotacja KBN na badania własne: 277.000 złotych, dotacja na działalność dydaktyczną: 350.000 złotych i wpływy z opłat za studia płatne: 2.188.044 złotych.

* * * * *

W związku z wyjazdem prof. dra hab. Zbigniewa Palki Rada Wydziału dokonała zmiany w składzie Komisji Rekrutacyjnej na Studium Doktoranckie Matematyki UAM. Na przewodniczącego Komisji powołano prof. dra hab. Jerzego Kąkółę.

* * * * *

Rada zaopiniowała pozytywnie wniosek dra Artura Michałaka o zgodę na przedłużenie okresu pobierania stypendium habilitacyjnego o pół roku.

* * * * *

Rada Wydziału dokonała zmiany programu studiów na Studium Doktoranckim Matematyki UAM.

* * * * *

Rada zaopiniowała pozytywnie wniosek prof. dra hab. Michała Karońskiego o urlop naukowy w okresie od 1.10 do 30.11.2001.

* * * * *

W dniu 2.06.2001 odbyło się absolutorium studentów naszego Wydziału. Prowadził je Prorektor prof. dr hab. Bronisław Marciniak.

* * * * *

Cytat

Henryk Ford miał swoje poglądy na programy szkolne. Jego zdaniem historia, filozofia i matematyka (poza arytmetyką czterech działań) są do niczego niepotrzebne, a więc szkodliwe. Rzeczywiście nie są potrzebne, żeby być robotnikiem u Forda, a nawet samym Fordem. Ale nie zapominajmy o tym, że ani jedna istotna część samochodu Forda nie została wynaleziona w jego fabryce. Cytuję Forda jako patrona wszelkich speców. Gdy już umysłowa robota została wykonana przez innych i trzeba tylko ten sam model powtórzyć trzy miliony razy, inne talenty, niematematyczne, dochodzą do głosu. Ale podczas wojny teoretycy okazali się lepsi od praktyków, gdy szło o zagadnienia zupełnie nowe, bez precedensów.

Hugo Steinhaus

* * * * *

JM Rektor UAM prof. dr hab. Stefan Jurga mianował prof. dra hab. Romana Murawskiego na stanowisko profesora nadzwyczajnego na stałe, prof. dra hab. Andrzeja Sołtysiaka i prof. dra hab. Zygmunta Vetulaniego na stanowiska profesora nadzwyczajnego na czas nie określony oraz dra hab. Leszka Skrzypczaka na stanowisko profesora nadzwyczajnego na 5 lat.

* * * * *

Senat UAM zaopiniował pozytywnie wnioski prof. dr hab. Krystyny Katulskiej, prof. dra hab. Tomasza Szulca i prof. dra hab. Witolda Wnuka o zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego na czas nie określony na naszym Wydziale.

* * * * *

W dniu 31.05.2001 odbyło się seminarium *Wybrane zastosowania współczesnej informatyki* zorganizowane przez Wydział Matematyki i Informatyki UAM oraz Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.

* * * * *

Gościem Zakładu Metod Numerycznych był w dniach 17–26.05.2001 prof. Evgenij Brezhnoi z Uniwersytetu w Jarosławiu (Rosja).

* * * * *

W dniach 31.05–3.06.2001 gościem Pracowni Arytmetycznej Geometrii Algebraicznej był prof. Rainer Vogt z Uniwersytetu w Osnabrück (Niemcy).

* * * * *

Gościem Zakładu Teorii Liczb był w dniach 20–26.05.2001 prof. Yoichi Matohashi z Japonii.

* * * * *

W dniu 22.05.2001 prof. Evgenij Brezhnoi z Uniwersytetu w Jarosławiu (Rosja) wygłosił wykład pt. „Exact estimates for the integral operators and geometry of Banach spaces”.

* * * * *

W dniu 25.05.2001 PD dr Gerhard Wilhelm Weber z Technische Universität w Chemnitz (Niemcy) wygłosił wykład pt. „Discrete optimization in traffic and tomography — an approach coming from continuous optimization”.

* * * * *

W dniu 25.05.2001 prof. dr hab. Roman Ger z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach wygłosił wykład pt. „O równaniu funkcji wykładniczych spełnionym normowo”.

* * * * *

W dniu 1.06.2001 prof. Rainer Vogt z Uniwersytetu w Osnabrück (Niemcy) wygłosił wykład pt. „Strongly homotopy commutative monoids”.

* * * * *

Dr Krzysztof Pawałowski przebywał w dniach 21–31.05.2001 w Heidelbergu (Niemcy), gdzie wygłosił wykłady.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 27.05–3.06.2001 dr Irena Skipor-Rybacka przebywała w Kirgizji na zaproszenie Stowarzyszenia Polonijnego „Odrodzenie”.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 28.05–1.06.2001 prof. dr hab. Roman Murawski uczestniczył w *Tarski Centenary Conference* w Warszawie.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Krystyna Katulska przebywała w dniach 5–8.06.2001 w Magdeburgu (Niemcy), gdzie brała udział w konferencji *Pfingsttagung 2001*.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Michał Karoński przebywał w dniach 3–7.06.2001 w Dagsthal (Niemcy), gdzie brał udział w konferencji *Design and analysis of random algorithms*.

★ ★ ★ ★ ★

Prof. dr hab. Michał Karoński i prof. dr hab. Andrzej Ruciński przebywali w dniach 7–16.06.2001 w Budapeszcie (Węgry), gdzie brali udział w *Workshop and Conference on Hypergraphs*.

★ ★ ★ ★ ★

Dr hab. Kazimierz Świrydowicz przebywać będzie w dniach 11.06– 11.07.2001 w Syracuse University (USA), gdzie prowadzić będzie badania naukowe.

★ ★ ★ ★ ★

W dniach 12–19.06.2001 prof. dr hab. Henryk Hudzik, dr Daria Bugajewska i dr Dariusz Bugajewski będą brać udział w konferencji *Fixed point theory and its applications* w Haifie (Izrael).

★ ★ ★ ★ ★

Notatka

DWA MIESIĄCE Z ŻYCIA STUDENTA

— *Nikołaj! Jump! Jump! Jump! Przez mój umysł, jak błysk przebiegły wskazówki, które usłyszałem przed chwilą na wykładzie: łokcie przyciśnięte do ciała, plecy proste, głowa mocno oparta o zagłówek. Zacisnąłem trzymane w dłoniach manetki odblokowując je, szarpnąłem nimi z całej siły i niczym pocisk wyleciałem ze swoim fotelem na wysokość 3 m. Po chwili fotel zaczął się powoli opuszczać.*

— *Smiałtyj malczik, oczeń charaszo!* — instruktorzy uznali, że opanowałem manewr katapultowania się. Po chwili już szedłem z przydzielonym mi pilotem do błękitno-srebrnego myśliwca L-39 Albatros. Czekał mnie pierwszy z dwóch półgodzinnych lotów. Znałem plan: po starcie spirala, osiągnięcie 400 km/h, trzy korkociągi, zwolnimy do 200 km/h, zrobimy pętlę osiągając prędkość 650 km/h, dalej drugą pętlę, kolejny korkociąg, pikowanie, pionową ósemkę itd. Następnie ja przejmę ster i wszystko powtórzę. Nie będzie więcej niż 6G, więc nie powinienem stracić przytomności. Kiedy tak szedłem z moim instruktorem, mając świadomość, że za chwilę będę samodzielnie wykonywał akrobacje powietrzne samolotem bojowym, zastanawiałem się — *Czy oni nie wiedzą, że ja nigdy nie pilotowałem samolotu? Fajnie, już zapomniałem kolejność.*

Zaczynała się zimowa sesja egzaminacyjna, a ja uczyłem się na NIF-y, pisałem pracę magisterską i zaczynałem myśleć nad projektem z informatyki. Jak zwykle przed feriami udzielałem mnóstwa korepetycji, a do tego wszystkiego codziennie trenowałem przygotowując się do ekstremalnego rajdu Salomon Trophy oraz szukałem sponsorów na ultramaraton Desert Cup w Jordanii. Kiedy na treningu wspinaczki dowiedziałem się, że radio RMF robi jakiś konkurs, w którym główną nagrodą jest lot w kosmos, pomyślałem: *O nie, jeszcze jedna fajna impreza — przecież ja już nie mam czasu. Lepiej żeby to nie była prawda.*

Po powrocie z treningu do domu natychmiast wszedłem na stronę internetową radia RMF. Rzeczywiście, był link: „Odyseja Kosmiczna 2001”. Z zapartym tchem czytałem: „Bilet w kosmos dla jednego z naszych słuchaczy — to największa atrakcja, jaka czeka Was w pierwszych miesiącach tego tysiąclecia...”. Spojrzałem na kartę zgłoszeniową. Już pierwsze pytanie wydało mi się niebanalne: „Więcej rzeczy można wykonać z: a) drewna, b) kamienia, c) glinu, d) śniegu.” — *To zależy jak się rozumie czasownik wykonać — pomyślałem — ktoś o duszy artysty powie, że ze śniegu może wyrzeźbić wszystko, ale specjalista od inżynierii materiałowej będzie wybierał między drewnem a kamieniem i pewnie zdecyduje się na drewno, bo jest bardziej plastyczne.* Zacząłem się zastanawiać, jakiego pokroju ludzi będą wybierać organizatorzy i jednocześnie czytać o kolejnych etapach wyłaniania zwycięzcy. Na podstawie kuponu zgłoszeniowego wybranych zostanie 1000 osób, które otrzymają obszerną ankietę. Będzie ona zawierała pytania dotyczące stanu zdrowia, test psychologiczny oraz oczywiście pytania dotyczące wiedzy o kosmosie. Na podstawie analizy odpowiedzi zostanie wyłonionych 50 osób, które przejdą specjalistyczne badania w Wojskowym Instytucie Medycyny Lotniczej w Warszawie, podobne do tych, które przechodzą piloci samolotów odrzutowych. Najlepszych 10 uczestników wejdzie do półfinału, gdzie podzieleni na pary przez dwa tygodnie będą poddawani próbom sprawnościowym, na inteligencję i kreatywność. Reporterzy RMF-u będą przyglądać się tym zmaganiom i relacjonować je na antenie. Po przeprowadzeniu wywiadów środowiskowych będą również przedstawiać słuchaczom radia sylwetki kandydatów. Każda para zmierzy się również w radioturniejach, które zweryfikują ich wiedzę o kosmosie, naukach ścisłych i wiedzę ogólną. Pod koniec tygodnia będzie się odbywało głosowanie w systemie audiotele, którego wynik zadecyduje, która osoba z pary przejdzie do finału. Finał to dwutygodniowe szkolenie w Gwiezdnym Miasteczku pod Moskwą.

Stoimy przed naszym hotelem „Orbita” — kilku dziennikarzy i pięciu wybrańców losu: dziesiętnastoletnia Joanna z Sochaczewa, która zadziwiła lekarzy w Warszawie doskonale znosząc przeciążenie 6G, Łukasz — pilot szybowców z Wrocławia, Kazik — swego czasu najmłodszy w Polsce myśliwy z Torunia, Michał — skoczek spadochronowy z Łodzi i ja.

Czekamy jeszcze na ekipę telewizyjną. Dziękując się pierwszymi wrażeniami żartujemy z krzywo wyłożonych kafelków w hotelowych łazienkach, zimnej wody w kranach (ciepła popłynęła po kilku godzinach), starych samochodów na ulicach i półmetrowej warstwy śniegu wokół — tutaj czas zatrzymał się w latach sześćdziesiątych. Nagle, jakby przybywając z przyszłości, przejechał obok nas Mercedes klasy S. Skąd tutaj takie чудо? Ktoś rzucił, że to chyba kucharz kosmonautów, któremu płacą krocie żeby jedzenie nie było takie tłuste, jak nasze dzisiejsze śniadanie. Z samochodu wysiadł starszy pan o uderzająco pogodnym wyrazie twarzy, podszedł do nas i przywitał się. Nieodstępujący nas, nasz rosyjski przewodnik przedstawił go nam. W tym momencie poczułem mrowienie na plecach. To był Aleksiej Leonow, legenda kosmonautyki, człowieka, którego życiorysu uczyłem się jeszcze dwa tygodnie temu. Chyba śnię — pomyślałem — stoi przede mną gość, który jako pierwszy w dziejach podboju kosmosu wyszedł w otwartą przestrzeń kosmiczną.

W międzyczasie zeszła ekipa telewizyjna i pożegnawszy się z niezwykle ciekawym człowiekiem, wyruszyliśmy do Centrum Szkolenia Kosmonautów im. Jurija Gagarina — pieszo. W Gwiezdnym Miasteczku nie ma żadnych środków komunikacji publicznej, ponieważ jest ono wielkości przeciętnego osiedla w Poznaniu. Czekał nas pierwszy punkt programu — spotkanie z szefami szkolenia, władzami ośrodka i lekarzami, na którym miały być przedstawione szczegóły naszego dwutygodniowego treningu.

— W pierwszym tygodniu chcielibyśmy dać Wam możliwość poznania podstawowych elementów przygotowania kosmonautów, które przechodzą zarówno nasi kandydaci jak i ci przysłani tutaj przez NASA. — Spodziewałem się, czegoś niesamowitego, ale to co usłyszałem przerosło moje wyobrażenia. — Na początek dwa wykłady z podstaw medycyny kosmicznej. Potem zaznajomicie się z symulatorami statku kosmicznego SOJUZ, stacji orbitalnej MIR i rosyjskiego modułu Międzynarodowej Stacji Kosmicznej ALFA. Po teoretycznym wprowadzeniu będziecie ćwiczyć manewr startu i dokowanie do stacji orbitalnej. Następnie przygotowanie do pracy w skafandrze kosmicznym SOKÓŁ. Pod koniec tygodnia odbędzie się pierwszy test, czyli lot na nieważkość, po którym, jedna osoba pojedzie do domu. W sobotę wizyta w Centrum Kontroli Lotów w Koroliewie. W drugim tygodniu kolejne specjalistyczne próby: poniedziałek — test w wirówce przeciążeniowej — 4G przez 30 sekund i 6G przez 10 sekund, po południu weryfikacja zawodników i kolejny odsiew. We wtorek — próba w komorze ciśnień, po której znów wyeliminujemy jednego kandydata. Wtedy poznamy te dwie osoby, które przystąpią do generalnej próby — lotu myśliwcem, będzie to już poza miasteczkiem. W piątek podsumujemy wyniki i ogłosimy zwycięzcę. — W najgorszej sytuacji zaliczę chociaż lot na nieważkość — pocieszyłem się.

Czekamy na korytarzu. Za ścianą obraduje komisja. Wszyscy lekarze i specjaliści zebrali się, aby wspólnie przeanalizować wyniki badań i zdecydować czyj organizm jest lepiej przystosowany do kosmicznych warunków — Asi czy mój. Jakiś dziennikarz pyta mnie, dlaczego się nie denerwuję. Odpowiadam, że znam już werdykt — Asia wygrała. Mimo, że nigdy nie zdradzano nam wyników badań, zawsze widzieliśmy po sobie, kto jak znosi próby. Asia znosiła je rewelacyjnie i w większości przypadków lepiej niż ja. Wreszcie poproszono nas do środka. Wchodzimy do eleganckiej, niczym forum ONZ, sali audytoryjnej. Ludzie, których poznaliśmy w ciągu ostatnich dwóch tygodni siedzą w obitych skórą fotelach, jedni w galowych mundurach, inni w garniturach. Miejsca, które zajęliśmy są przeznaczone dla kandydatów na kosmonautów, którzy, tak jak my, za chwilę, mają poznać ostateczną decyzję — kto wchodzi w skład pierwszej załogi, a kto jest dublerem. Tym razem zwycięzca otrzyma bilet na kilkugodzinny lot turystyczny w strefę suborbitalną, or-

ganizowany przez prywatną firmę amerykańską *Space Adventures*. Lot odbędzie się między rokiem 2003 a 2005. Do mównicy podchodzi przedstawiciel radia, aby odczytać werdykt, wszyscy wstają.

— Kosmonautą RMF FM zostaje Joanna Chojnacka. Pierwszym dublerem kosmonauty RMF FM zostaje Mikołaj Zieliński. — Oklaski. Mamy pierwszą polską kosmonautkę.

Dziękuję wszystkim — nauczycielom i studentom, dzięki którym mogłem przeżyć tę przygodę. Dziękuję tym, którzy kliknęli na mnie raz w głosowaniu internetowym i tym, którzy rozgłaszali wszędzie adres strony WWW, na której można było na mnie głosować. Dziękuję tym, którzy choć raz zadzwonili na audiotele i wsparli mnie swoim głosem i tym, którzy wydzwaniali całe karty magnetyczne blokując automaty telefoniczne na pocztach. Bez wszystkich tych osób nawet nie przeszedłbym półfinału. Dziękuję.

Mikołaj Zieliński

Opracowanie Informatora: Roman Murawski (rmur@math.amu.edu.pl)

<http://www.wmid.amu.edu.pl>